

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W STASZOWIE**

ul. Szpitalna 37/14, 28 – 200 Staszów tel: 15 8642786, fax: 15 8643996
e-mail: sekretariat.psse.staszow@sanepid.gov.pl, www.gov.pl/web/psse-staszow

NHS.9020.9.29.2024

Staszów, dn. 22.03.2024 r.

**OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY
ORAZ SZACOWANIE RYZYKA ZDROWOTNEGO**

Na podstawie: art. 4 ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 12 ust. 1 ustawy z dn. 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity z 2023 r., poz. 537 z późn. zm.), §23 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz okresowych ocen jakości wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie

**dokonuje oceny obszarowej jakości wody oraz szacowania ryzyka zdrowotnego
na obszarze gminy Staszów za 2023 rok**

1. Wykaz producentów wody:

Głównymi producentami wody dla gminy Staszów są: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie, które zarządza trzema wodociągami, tj. STASZÓW, WOLA OSOWA i SZTOMBERGI oraz Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „PROPOL” Spółka z o. o. w Osieku zarządzające ujęciem wody w Wiązownicy Małej. Ponadto, miejscowość Łaziska zaopatrywana jest w wodę produkowaną przez Stację Uzdatniania Wody w Zimnowodzie, należącą do Gminy Bogoria. Na terenie gminy Staszów funkcjonuje również wodociąg lokalnie zaopatrujący ludność w wodę tj. wodociąg Domu Pomocy Społecznej w Kurozwękach.

2. Informacje o:

a) wielkości produkcji wody i sposobie jej uzdatniania:

W roku 2023 łączna produkcja wody z ujęć zlokalizowanych na terenie gminy Staszów wyniosła 2.003.673 m³ tj. średnio 5489,5 m³ na dobę, z czego produkcja dobową ujęcia wody w Wiązownicy małej wynosiła 2474,2 m³ wody, ujęcia Radzików I i II w Staszowie 2730,8 m³, Sztombergi 207,3 m³, Wola Osowa 60,1m³. Produkcja wody z wodociągu lokalnego Domu Pomocy Społecznej w Kurozwękach wyniosła 6309 m³, tj. średnio 17,3 m³ na dobę.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „PROPOL” Spółka z o.o. w Osieku zarządzające ujęciem wody w Wiązownicy Małej w roku 2023 sprzedało sąsiednim gminom 742207 m³, natomiast ilość wody sprzedanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie do sąsiednich gmin wyniosła 35 071 m³.

b) liczbie ludności zaopatrywanej w wodę

Na terenie gminy Staszów liczba ludności zaopatrywanej w wodę wodociągową wynosi szacunkowo 24740 osób.

c) jakości wody, sposobie jej uzdatniania i dezynfekcji, jeżeli jest stosowana

Wodociągi zaopatrujące gminę Staszów w wodę dostarczają wodę bez procesów uzdatniania. Do badań laboratoryjnych przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców wodociągów, w ramach monitoringu obejmującego parametry grupy A i grupy B, z punktów poboru zlokalizowanych na terenie gminy, pobrano 37 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przez zarządcę wodociągu Staszów dodatkowo, poza próbami wynikającymi z harmonogramu kontroli wewnętrznej, pobierane były próby wody z wodociągu Staszów w związku z wydaną dla wodociągu decyzją o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pobrali do analizy laboratoryjnej 38 próbek wody.

Dla wodociągu Staszów do końca 2023 roku obowiązywała wydana przez PPIS w Staszowie decyzja z dnia 30.06.2021 r. stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Staszów pod względem fizykochemicznym, z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości barwy, mętności oraz ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza. Decyzja określa dopuszczalne wartości parametryczne - 20 mg/l Pt dla barwy, 3 NTU dla mętności, 200 µg/l dla manganu i 1000 µg/l dla żelaza. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym spełniała wymagania sanitarne.

W miesiącu lipcu do tut. Stacji wpłynęła interwencja mieszkańca Ziemblic gm. Staszów w sprawie złej jakości wody z wodociągu Staszów. W interwencji wskazano na dużą zawartość kadmu oraz żelaza w wodzie. W związku z powyższym pobrane zostały dodatkowe próbki wody do badania w zakresie parametrów żelaza i manganu. Poziom żelaza w badanych próbkach nie przekraczał norm, natomiast w jednej próbce wody stwierdzono podwyższoną zawartość manganu tj. $93,7 \pm 13,1 \mu\text{g/l}$ Mn, jednak nie przekraczała ona poziomu określonego w decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia (200 µg/l Mn). W wodociągu Staszów wartość kadmu utrzymuje się na poziomie poniżej granicy oznaczalności (<0,3 lub <0,5 µg/l). W przedmiotowej sprawie udzielono odpowiedzi osobie interweniującej.

W ciągu minionego roku próbki wody z wodociągów Wiązownica, Sztombergi, Wola Osowa oraz wodociągu Domu Pomocy Społecznej w Kurozwękach, pobrane w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody i kontroli wewnętrznej producentów, wody odpowiadały wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

d) przekroczeniach wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody wraz ze wskazaniem ich wpływu na zdrowie konsumentów,

Dla wodociągu „Staszów” w 2023 roku obowiązywała, przedłużona na uzasadniony wniosek zarządcy wodociągu, w/w decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Podejmowane sukcesywnie w ciągu roku przez zarządcę wodociągu działania naprawcze przyniosły poprawę wartości parametrycznych w zakresie barwy, mętności, oraz zawartości manganu i żelaza, jednak jakość wody nie była stabilna. W ciągu całego roku kilkakrotnie w badanych próbkach wody występowały przekroczenia norm.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie wydając decyzję o warunkowej przydatności wody spożycia przez ludzi po analizie przekroczeń uznał, że ze względu na rodzaj przekroczeń norm możliwe jest warunkowe dopuszczenie wody do spożycia przez ludzi, gdyż stwierdzona niezgodność nie stwarza zagrożenia dla zdrowia. W optymalnych warunkach woda do picia powinna być bezbarwna. Zabarwienie wody jest najczęściej wynikiem obecności barwnych substancji organicznych, związanych z frakcją humusową gleby. Na barwę wody silnie wpływa również obecność żelaza i innych metali, w postaci zanieczyszczenia naturalnego pochodzenia lub produktów korozji. Zabarwienie wody może również wynikać z zanieczyszczenia ujmowanej wody ściekami przemysłowymi. Dla większości ludzi barwa wody w szklance jest dostrzegalna, gdy przekracza ona 15 jednostek barwy rzeczywistej (TCU). Barwa poniżej 15 TCU jest często akceptowalna przez konsumentów. Dla barwy nie zaakceptowano wartości zalecanej, opartej o kryterium zdrowotne.

Wartość zalecana ustalona ze względów zdrowotnych dla manganu jest równa 400 µg/l wody. Jednakże mangan występujący w stężeniu przekraczającym 100 µg/l nadaje niepożądany smak napoju, a także powoduje przebarwienie urządzeń sanitarnych i odzieży podczas prania. Obecność manganu w wodzie do

picia może doprowadzić do odkładania się osadów w systemie dystrybucji. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zawartość manganu w wodzie nie powinna przekroczyć 50 µg/l.

Nadmiar związków żelaza może wywoływać wzrost mętności i barwy wody. Dla żelaza nie proponuje się zalecanej wartości opartej na kryterium bezpieczeństwa dla zdrowia, gdyż w stężeniu w jakim występuje w wodzie do picia nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Jest to pierwiastek niezbędny w diecie człowieka jako składnik krwiotwórczy, a jego zapotrzebowanie jest zależne od wieku, płci, stanu fizjologicznego oraz jego przyswajalności i waha się w przedziale 10 do 50 µg dziennie. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami wartość żelaza w wodzie nie powinna przekraczać 200µg /l. Natomiast wartość, której nie należy przekroczyć wynosi 3000 µg/l.

Mętność wody jest wywołana zawieszonymi w niej cząsteczkami stałymi lub koloidami utrudniającymi przenikanie światła. Może być spowodowana obecnością zarówno substancji organicznych jak nieorganicznych. Zawiesiny te mogą w sposób istotny ograniczać skuteczność dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Widoczne zmętnienie wody może mieć także negatywny wpływ na jej akceptowalność przez konsumentów. W oparciu o obowiązujące przepisy wskaźnik mętności w wodzie nie powinien przekraczać 1 NTU.

Zgodnie ze stanowiskiem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny z dnia 15 stycznia 2018 roku, znak: B-BK/W/1093/2017 w zakresie przekroczonych najwyższych wartości dopuszczalnych stężeń manganu oraz żelaza, w myśl którego ponad 130% przekroczenie stężenia manganu oraz ponad 400% przekroczenie żelaza nie zagraża zdrowiu i życiu ludzi oraz nie stanowi merytorycznej podstawy do uznania wody za nieprzydatną do spożycia ze względu na ochronę zdrowia mieszkańców.

W ciągu minionego roku próbki wody, pobrane w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody, jak i kontroli wewnętrznej producenta wody pod względem mikrobiologicznym odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

e) zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody na danym obszarze

Nie odnotowano zgłoszeń reakcji niepożądanych związanych ze złą jakością wody .

f)) prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie jakości wody

Dla wodociągu Staszów w 2023 roku, na uzasadniony wniosek zarządcy wodociągu, przedłużony został do dnia 31.12.2023 r. termin wykonania decyzji o warunkowej przydatności wody.

g) działaniach naprawczych prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne

Podjęte sukcesywnie w ciągu roku przez zarządcę wodociągu działania naprawcze przyniosły poprawę wartości parametrycznych w zakresie barwy, mętności, oraz zawartości manganu i żelaza, jednak kilkakrotnie badania próbek wody wykazały przekroczenia obowiązujących norm. Zarządca wodociągu Staszów pismem z dnia 11.12.2023 r. poinformował PPIS w Staszowie o zakończeniu drugiego etapu prac związanych z renowacją studni głębinowej Nr 1 ujęcia wód podziemnych Radzików II przy ul. Rzecznej. Metody regeneracji studni obejmowały usunięcie zasypu airliftem, czyszczenie mechaniczne, hydropuls. Kolejny planowany etap modernizacji przewiduje przeniesienie z komory podziemnej studni do specjalistycznego kontenera na zewnątrz całości urządzeń do dezynfekcji oraz sterowania przepływem wody.

Mając na uwadze powyższe oraz na podstawie analizy wyników badań wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie **stwierdza warunkową przydatność** wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągu STASZÓW pod względem fizykochemicznym z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości barwy, mętności oraz ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza na okres do 31 grudnia 2023 roku . Jakość wody pod względem bakteriologicznym spełnia wymagania

określone w załączniku 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294)

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na obszarze gminy Staszów, w zakresie badanych parametrów dla wodociągu WIĄZOWNICA, SZTOMBERGI, WOLA OSOWA oraz wodociągu DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ w KUROZWEKACH **spełnia** wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294)

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Staszowie
Bożena Głaz

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Staszów
2. a/a

JM/EO